
LITERATUURBESPREKING

“Persoonlijkheidsstoornissen”

“Persoonlijkheidsstoornissen” onder redactie van Paul S. Links pag: 231 uitg. Syn-Thesis Amsterdam 1999 (vertaald uit het Engels: oorspronkelijke titel: Clinical Assessment and management of severe personaliti disorders-1996) ISBN 90 73637 44 9

Een boek dat ingeleid wordt door een tweetal mensen die zich verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van behandeling en omgaan met psychiatrische problematiek, wekt de nieuwsgierigheid. Zowel Erwin van Meekeren als Jan Swinkels mogen gerekend worden tot de “bekenden van de Nederlandse psychiatrie” en hebben beiden door hun bijdrage hun instemming met dit boek betuigd. Het maakt in ieder geval duidelijk dat het boek gebaseerd is op een medisch-psychiatrische referentiekader, maar maakt voldoende uitstapjes om het ook voor de sociale psychiatrie boeiend en lezenswaardig te laten zijn. De sociale gevolgen en psychologische aspecten komen met name in het tweede deel van het boek meer aan de orde. Het boek belicht de ernstige vormen van persoonlijkheidsstoornissen vanuit de diagnostiek en probeert diverse handvatten te geven voor de behandeling. In de eerste vijf hoofdstukken wordt er vooral stilgestaan bij de diagnostiek. Het begrip persoonlijkheidsstoornis wordt eerst belicht en vervolgens worden de verschillende vormen beschreven en verklaard vanuit de DSM-4. De neuropsychiatrische aspecten en het gebruik van psychologische diagnostiek

wordt vervolgens belicht en kan gelezen worden als een beschrijving van de stand van zaken van de huidige kennis er over. Het boek is hier en daar irritant voor de ervaren hulpverlener omdat het de neiging heeft om erg voorschrijvend te zijn, maar aan de ander kant is het daardoor wel duidelijk en verklarend. Het gebruik van vele casuïstieken maakt het in ieder geval gemakkelijk leesbaar en onderhoudend.

Interessanter wordt het vanaf hoofdstuk 7 wanneer er aandacht wordt besteed aan *relationship management*. In het voorwoord wordt gesuggereerd dat deze vorm van behandelen een drastische verandering in de denkwijze en attitude vereist. Inmiddels is dit door de tijd achterhaald. Deze vorm van werken wordt gekenmerkt door terughoudendheid van de behandelaar en de behandelaar dient zich vooral als gesprekspartner op te stellen en zo weinig mogelijk verantwoordelijkheid over te nemen van de cliënt. Lineham heeft in haar boek over omgaan met borderline-problematiek (**Borderline persoonlijkheidsstoornis –1996**) al duidelijk aangegeven hoe er onderhandelend en grenzen stellend met de cliënt omgegaan kan worden. Marlieke de Jonge heeft als deskundige al meerdere keren aangegeven dat de cliënt als normale gesprekspartner moet worden gezien en niet gereduceerd moet worden als een bundel symptomen waarover de hulpverlener de deskundige is. In *relationship management* komt het erop neer dat iemand zelf de deskundigheid en regie moet houden, hetgeen al op meerdere

terreinen wordt toegepast. Het boek geeft hiervan een heldere beschrijving en is in die zin interessant om te lezen. Het eind van het boek besteed aandacht aan persoonlijkheidsstoornissen bij mensen die als kind seksueel misbruikt zijn en hoe de familie ondersteund kan worden.

Het boek is wat actualiteit betreft enigszins achterhaald door de tijd. De oorspronkelijke uitgave stamt uit 1996 (Amerika) en al lezend realiseert de

lezer zich dat er veel en snel verandert in de psychiatrie. Desondanks is het boek wel een redelijke weergave van de huidige stand van zaken. Dat daarbij ook andere invalshoeken belicht hadden kunnen worden (betekenisgeving voor de cliënt zelf, narratieven, vraaggerichte benadering etc.) is een constatering die niets afdoet aan de waarde van het boek zelf.

Gerard Lohuis